PAPYRII GEMINI ELEATIS HERMATHENA,

SEV

De Eloquentiæ Victoria.

AD LECTOREM

Non mihi Musa parẽs, genitor nõ dulcis Apollo,
Ruraq; Cecropidum, nec mœnia celsa Quirini,
Barbarus ast rauco resonabo classica cornu
Quodq; tulere nefas diuumq; hoim̄q; parentes.

EX PRAECLARA CANTABRIGIA.

CVM GRACIA ET PRIVILEGIO.

PAPYRIVS GEMINVS ELEATVS

Richardo Pacæo Illustriss. Principi Henrico
octauo Angliæ & Franciæ Regi, Christi
anæ fidei Propugnatori A secretis
Primario. S. D.

ullius æstimabis officium aut magis, aut laudabili⁹, q̄ꝫ i hoc labore, meū, si Eloquētiæ ī me beneficentiā pensiculaueris: nō vberem illā aut splendidā quā pauci mortaleis multo labore, vehemētiq́ꝫ exercitatione sunt cōsecuti, sed tenuē, infraq́ꝫ mediocrem, qua saltē liberalissime donatus αὐτοδίδακτος καὶ παρ᾽ ὀλίγον ἀπαίδευτος inter plebeios oratores aliquid esse existimer. Vtcūq́ꝫ mea Minerua castissimis tuis aurib⁹ in hoc negotio satisfecerit: susq́ꝫ deq́ꝫ fero, modo nō fastidieris meā diligētiā. Cupiebā primū de tā benefica domina in aliquo bene mereri, ad hoc ingeniū pollicebar et operā, tū ātiquorū creberrima lectio mihi æmulationē instillauerat. Cæterū humi serpebat stilus, qđ tam diu languerat exercitatio. Scribebā magis q̄ꝫ componebā epistolas, scribebā tamē vt me tandem vincerē, nūc eūdē me victū, victoremq́ꝫ habes. Nec refert an me historicū, an pictorē voces,

modo

modo artificē, rēq; ipsam ꝓbes. Atqui Graphicā græcorū Principes suis liberis tradebant: nec eā Romani habebāt in postremis. Nunc pleriq; reperiuntur, qui Mercuriali calamo ipsam ab inferis reuocent, viuos vultus exquisita arte mētienteis Multo tamen præstantius, qui pari natura. atq; arte omni ex parte cōsummatā historiam scribāt. Ii nonmodo vniuscuiusq; formā, orisq; habitus, verum & consilia, adfectus, ingenium, vires, moresq; tam ingenue exprimunt, vt lectores rebus gestis īteresse, et Duces, populosq; in cute (iuxta adagium) noscere sese existimēt. At nūc (si lubet) finge me pictorē fore historicum: dum res incorporeas grauissima historia pictas a me susceperis. Hermathenam accipias inq;: ad antiquitatis typū, non ad bibliothecæ ornatum, quod Cicero apud Atticum curabat, sed meo marte excusam: vt me um incomparabilem in te amorem haberes con pertissimū, quū te vnice mearum qualiumcūq; ineptiarū elegerim & patronū & iudicē. Vale Musarū alūne doctiss.

Lōdini tercio Nonñ, Februarij. M. D. XXII.

Sapientia magno in precio apud homines,

SOPHIAM. Iouis opt. max. filiã, mulierẽ sãctissimã mortaleis diu sũma veneratiõe habuere: aras, tẽpla, phanaq; illi cõstruẽtes, ipsius numẽ maximũ rati, votis nuncupatis litabat quisq; ingenio bono, vel princeps, vel miles q̃tũuis illustris, seu plebeius. In locis publicis eius statua suprema habebat̃, in Dijs penatibus ornatissima. Optimus quisq; ex ipsa cognominari cupiebat, hĩc vocabãt̃ Sophi primũ, deĩde reuerẽtia numinis moti, philosophi maluerũt adpellari. Quodcũq; scriptũ reliquerint, quodq; ab ijs professum, excultũ, nouiterue reptũ fuerit, huic Numini dicarunt. Alij spretis opibus, multi deserta republica, patriã, parẽteis, liberos, deosq; penateis fastidiẽtes ipsam prosequebantur, eiusq; filiam cui nomen ELOQVENTIAE erat, nec minoris æstimauere. Ceterum ne vnguẽ quidẽ a laribus citra eam visa est mater, vtrãq; admodũ vtraq; decebat, mortalibus gratissima societas, nec vna sine altera expectabat̃. At tandẽ indignantibus fatis, subito inter homines repta est DESIDIA inuerecundo ore, impudicisq; oculis, cui adhęsere mulierculę, primũ ducte generis propinquitate: ijs plurimũ placebat delicata mollicies vt quibus ingeniũ variũ erat, & multiplex:

multiplex, industriaq; Sophiæ, excercitatioq; Eloquentiæ cœperāt nimis esse tedio, Hæ fretæ Cupidinis opera, fortissimorum iuuenum animos ad licere studebāt. Ad hoc multi præcipiteis cōiurationem ineunt, maxime somno, peni, vētriq; dediti. Ii cum Desidia facto impetu, carcereis Sophiæ diripiunt: Culinarios sophistas, nouarū vocū repertoreis, incuriosos, sordidos, blateroneis, demū vinctos omneis qualicūq; obnoxios crimini abducūt. Ex his coacto exercitu Desidia cū parentē & filiā iuxta metuebat, vtriusq; castra intempesta nocte subuertit. Sophiam captam insidijs, ac iam prope metu exanimatā adduci iubet, sacrosāctū os q̄ primū oblatū, sublata reuerentia, torquebat tam misere, vt paulū aberat qd' ipsam loquēdi officio non priuasset. Nimirū ipsi⁹ fauces, gulaq; tā fœde vulnerabātur, vt vox quæ primū modulationi prope par erat, fiebat postea tā extenuata, tāq; horrida vt a nemine præterq̄ balbo intelligi potuisset. Tū pallio diademateq; spoliata, vili admodū sub hasta venijt, non tamē vnū dousue, verū cōplureis heros sortita, inter distrahētiū manus pene lacerata interijt. Mox ad seruitudinem excellētissima numinū cogitur, ac ad vniuscuiusq; lucrum, vel negotiū fit obnoxia, vbiq; ridicula, nisi ex ipsa questus accesserit, tūc eam magnifacere, extollere, inq; precio habere,

Cupido p libidiue.

 bere,

bere: licet tūc ab ea maxīe cōtēptui habebāt. Capta Sophia, Desidia cū expedita manu circūfusas Eloquētię copias psequebāt: nēpe illa prima eruptione aufugerat, rata oportuni⁹ tēpus ad cōtrahēdas copias intermittere, q̄ cū furioso hoste ambiguo marte cōcertare. expedita celeritate Romā venit, cōstituens aliq̄diu obsidiū pati, spē sibi pollicēdo de Imperatoris, aliorūq; subsidio principū, Tū forte cōplebatur vrbs ad ius Comitiorū, De recipiēda Eloquentia diuersa sententia erat in senatu. Vicit tādē aduersa opinio, nempe senat⁹ pars maxima, antea per Desidiæ amicos solicitabāt Plebs diu instare, refragari, cōtendere: & cum his pauci Consulareis quos vel monumenta maiorum, vel incorrupta indoles, vel multiscia disciplina reuocauerat. Sed quid cū opulētia pauptas, aut erga plures paucorū uirtus valere posset? Nā vt quisq; magistratu, aut diuitijs maximus erat, ita huic mōstro plurimū fauerat. Desolatæ plebis frequens cōcursus nōmō hostes a mœnibus pepulisset, verūetiā eorū penitus deleuisset exercitū: si capulareis illi Senatoreis ad modū triti otio, atq; socordia, maturiorē nō tulissent operā, Ingēs tumult⁹, certamē iniquū erat, Porro inter se patreis obstricti tacito fœdere a tergo populo minitabātur, ni a ppugnādo

destiterint

destiterīt, ipsos hostib⁹, vt hosteis Reipublicæ traditurost. Ii duplici mœtu perculsi, signū dederūt receptui. Mox vndiq; per ciuitatē trepidatio ingēs diuersi'spe posita, a mœnibus in Tiberim præcipiteis eunt, alij irrūpenteis in densissimas acies, fortissime pugnāteis, mutuis cōfossi vulneribus occidūt. Ciuitas opulentissima in prædam vertitur, Eloquentiæ palatium humi a barbaris stratum, eius tectoria supellectilisq;, pulcherrima ædium ornamēta vel cōbusta, vel proluuie conspurcata. Interim strage finita, Eloquentia inter cæsos cominus pugnando aduersus Desidiæ Triarios, cōpræhēditur, vix paucissimis nota: qđ pro muliebri, virilem, pro venusto vultu, truculentū induerat. Iam sola'occiso milite, tāta ferocitate sustinuerat certamē, vt īimicis nōmō admirationi, verū etiā terrori prope īmodico erat. Captā, Desidia nō sustinebat esse in castris, metuebat enī, ne tādē furata libertatē, medijs agminib⁹ ꝓ cōtiōe militū aīos denuo sibi cōstringeret, Igit̄ Negligētiæ Inscitiæ, Obliuionicq; trib⁹ cēturionib⁹ quib⁹ maxīe fidebat eā relegādā in ꝑpetuū exiliū tradidit. Has Eloquētia de futura earū miseria præsentissime monuit, adeo vt nōmō abire ꝑmitterēt, verūetiā ductæ pœnitudīe, ipsam in exilium comitaturæ essent, ni dissuasisset

Vide Cor. Tacitū de oratoribus.

Consuetudo

Cōsuetudo e Veteranorū cohorte, cuius in plebe munia non parui ęstimabantur. Hæc ducis cōfidē tiam obiiciens, lenitatēq;, ipsas res nouas moliēteis improbat, minat̃ infestū vulg⁹, eorūq; nomina maxime amicis futura probro, si sectentur Eloquentiam, Deinceps excusationē parāt, testāteis nō pulchre se Desidiæ castra posse relinquere: tum quod danda sit opera ne ab vxore, liberisq; impietatis accusentur, tum generi humano inuisæ habeantur, Pollicentur tamen opis nonnihil si renouato, cōductoue aliunde excercitu bellum redintegrauerit, Hęc omnia ficto murmure pepigerūt abnuētes Consuetudini: cæterisq; remotis arbitris, vētum est ad Tyberis hostiū, vbi Eloquētia adprehensa naui (quę ex tota eius classe vnica erat, recto cursu Athenas petit. Ciuitatē cū bellicis, tū domesticis reb⁹ olim apud illustreis scriptoreis celebratissimā: eam funditus euersam reperit, vixq; tantę molis vestigiū apparebat, quod tam ęgre ferebat Eloquētia vt pene gemitu dirūperetur. Mox sibi ipsi consulens vltores postulat Iouē parentē, Mercuriū, Appollinēq; fratres: tum ad nauē reuersa, imperat vectori (is enī gręculus erat) vt sublatis, āchoris præpropere acherontem peteret, Ad huius ripam profunda nocte nauis mira celeritate adplicuit, vbi Mercurius inter vmbras versatus inopinato

opinato Eloquentiæ turbatus aduentu, ipsam primum cõsolari, deinde rem inuestigare cœpit. Accepta tandem sororis miseria, detestatusq; conditionẽ mortaliũ, astantem Iouis aquilam, ad parentis regiam portare Eloquentiam iubet. Ipse suauissima confabulatione, acerbitatem conatur doloris mitigare: sed neq; iucunditate sermonis, neq; sonorum cœlestium varietate leniri potuit, quo minus suspiria doloribus adderet. Cæterũ inter Diuos publicato eius aduentu, non parua festinatio ad ipsam suscipiendum erat: sed mox vt cognouerãt exulem eam, tot clades, totq; iniurias passam, matrẽ captam insidijs, spoliatam imperio, rebusq; omnibus, & (quod nefandissimum erat) publicis mancipatam obsequijs, tam indignanti animo rẽ ferebant, vt nullus non minitabatur vlturum se Sophiam, & Eloquentiam. At Iupiter ꝗ editurus symposiũ in triduum esset, Eloquentiam seorsum adloquitur, exorãs ne conuiuis sit molesta, sed potius Elysios peteret: ibi iustã pollicetur redhibitionem speratum ire, apudq; eorum senatum de matris liberatione fore cõsultum. Ipsa parentis imperio non ausa repugnare, Elysios properat: ab Euphrosyna illius propinqua, incredibili gaudio suscipiebatur. Hæc Eloquẽtiam conductã ad ædes cũ alijs duabus sororibus, fomentis, ac balneis curat.

ἐυφροσύνη. Lætitia latine.

B omnes

Omneis adcolas ingẽs alacritas cœpit Eloquentię nũcio adcepto: multi cõcurrere, circũuallare ædes, tecta conſcendere, de tantæ principis aduẽtu gratulabũdi. Aderat etiam Senatus inter ſalutanteis, deinde acceptis Iouis optumi mãdatis, multa ratione ipſius languoribus conſulunt, indignum tamẽ reclamãteis, Dei maximi neptẽ, apud ipſos cauſã ſuam pro roſtris agere: ſuadent vti ad ſuperos redeat. Hinc M. Cicero iuſtã aduocationẽ polliceri, ſpem addere, omnẽ deorum ſenatum in Eloquentiæ ſubſidium eius armare oratione. Ad hoc ipſa effuſis lachrimis, gemitu ſenatũ obteſtabatur: miſerum corpus, tot fractum itineribus, ne patiãtur nouis laboribus cruciari, ſe ipſorũ ſentẽtiæ cõmiſſam a parente, repulſam non æquo paſſurã animo, orare apud eos velle, non vt rea, aut ſupplex: ſed vt ſenatum populũq; Elyſium de miſeria ſuæ, eorũq; omnium parentis, docileis reddat, deinde conſultoreis habeat, qua induſtria, aut quib9 viribus matrem eriperet, Imperium, duaſq; pulcherrimas ciuitates alteram ab hoſtibus captam, alteram deletam funditus, denuo recuperaret. Senatus pro roſtris ſellam Eloquentię parari iubet, quod eius maieſtati indulgendum non nihil exiſtimarunt. Eloquentia frequenti ſtipata plebe, poſtq; eſt a patribus ſeſſum, manu indicto ſilentio, compoſita in grauitatem

uitatem vultu, eiuſmodi orationem habuit.

ORATIO Eloquentiæ ad Senatum.

emoria veſtrum apud mortaleis, quæ huic ſanctiſſimo ſenatorum ordini conſcripſit, facit, vt nihil dubitẽ de veſtra integritate, prudentia, ſententiæq́; expectatione: non qđ propinquitate magis quidq́; vendicem mihi, aut miſericordiæ, aut beneuolẽtiæ, verũ qđ ante hac æquiſſimam veſtram naturam habeam exploratiſſimã, & mea calamitas tam nefaria ſit, tamq́; inaudita, vt a quouis ſuperum inferumue inexpiabilis credi poſſit. At genus inimici expoſtulatis, monſtrum fingite, & hominẽ & pecus, idemq́;, neq́; hominem neq́; pecus, dijs æque atq́; hominibus odioſum: tandem a mulierculis receptũ (nam id genus animantium nouarũ rerum maxime auidum facillime vincit') hinc illi in toros aditꝰ facileis, mox cum deſipiẽtibus maritis, veneris mancipijs congreſſus mutuus. Aliq́; diu reluctatus homuncio, tãdem oſculis iurgijſq́; intermixtis, in deditionẽ cogitur, ne quid a me aut a parente, æque ignotum, ſeu minꝰ cognitũ, ac ĩopinata cõiuratorũ irruptio,

nempe impetu facto, non armis, non violentia mi litari, nō sublatis clamoribus, aut infestis signis: sed insperato agmine, subuerso prætorio, Sophia deprehensa, sparso crine, fœdoq; ictibus ore, ad hostem Desidiā trahebatur. Ego rem nostrā in discrimine futuram rata, si me incendio furoris cōmittere, cum superstite iuuentute qui e reliquijs erāt, dum coniuratores debaccharentur in prædam, ipsoq; tumultu magis licētiæ indulgeretur, q; fortunæ, equos conscensi, simul saluti nostræ consulebam⁹. At hos fortissimos Iuueneis, nō multū postea, Romana obsidione proxime aquilam pugnāteis (proh nephas) īæstimabili romani nominis iactura, perdidimus. Me equidem captā a ciuibus, Desidia perpetuo exilio damnatā, aqua igneq; interdixit. Ego amantissima matre deum immortalem, q; miserabili, q; acerba relicta in seruitute, cogor ad vos æquissimi Iudices, postulatum auxiliū venire: infimū queq; precari supplex, ad bellū incēdere, idq; inuita minerua. Quādoquidem in ædibus Pacis auiæ meæ vt scitis, educata, nusq; cum bello vel leuissimū cōmercium habuerim: vix litē contestari visa, idq; iuxta coacta, nimirum, vt alteram partem placabiliorē redderē. Quin nūc oēm iniuriā passa, præter pudicitiam, non adeo posco hostium cladem, quod nō longe mallem libertatē parentis,

Pax sapiētiā parit vt Discordia Ignauiam.

parẽtis, transfugarũq; animos, Reditcgratio impe rij modo accedat absq; sanguine. Ac bellum susci piã iudices, inuito magis, q̃ꝫ æquo animo, adeo mihi hominum ingratitudo molesta res est, q̃ꝫ q̃ꝫ his, ob veterem cõsuetudinem ac beneuolentiam, multis modis prodesse cupiam. At quo pacto aut ego ijs prodesse, aut ij mihi gratificari possint, hoc monstro incolumi? Nec sperãdũ est iudices, vin ci inperpetuum posse, nisi ipso interitu. Nempe profligata, aut damnata exilio, aut seruitudine pres sa, aut vinculis, tandem suis artibus freta, nouos fucos, nouasq; commenta imagineis, homineis vt cũq; callidos, aliquo dolo malo intercipiet. Existi matis ne Desidiam extra vitæ dispendium, extre mos carceres passuram (etsi legibus cautum, ꝑ mulgatũ edicto, milleq; mortibus minitatũ fuerit, ne quis eã ĩ ore haberet) nõ ferme vbiq; habiturã satelliteis? nec ĩ nebulonũ modo, aut scortorũ cœ tu, verũetiã inter Prĩcipes viros, opulẽtissimos ci ues, & quod me maxime pudet pigetq;, inter hos, qui meæ parentis ope, iam splẽdidissime viuãt, qui nunc ingenium ad ambitũ prebent, vel ad cõ globãdas diuitias, vt postremũ Desidiæ aduersus cõmunẽ eorum parentem militent. Alioqui non nulli sunt qui de Sophia pulchre satis existimant, me tamen eo odio habent, vt spretis amicis, &

quos meæ miseret calamitatis, meum nomen ne-
fandissima censura his probro obijciunt: nescien-
tes ignauissimi homineis, tam mihi cum Sophia
matre coniunctam naturã esse, vt hi facilius trans
formarẽtur in belluas, q̃ ego incõsulta matre quid
q̃ agerem, aut me absente loqueretur mater.
Quippe eiusmodi citra Eloquentiam existimetur
Sophia, quæ vel citra ornatum domus, vel miles
subter signum inermis, vel virgo sine vestibus,
dignata a nullo conspicari nuda. O conditiones
miseras adrogantissimorum hominum, quibus
Eloquentia multum odiosa est, Scientia suspecta,
nulla res venusta, quæ barbarorum pedore non
sit oblita, q̃ 'obsecro vestram fidem, male meren-
tur de mea matre isti sycophantæ: qui eiusmodi
squalore eam liberius tabescere patiuntur, q̃ vt
iunctis auxiliaribus copijs, me ad ipsam redimen-
dam, ducem habere velint, atqui Desidiam malint
omnium ingratissimi, a qua nullum adepti bene-
fitium, infinita quidẽ flagitia perpessi sunt. Nam
quid 'per deum immortalem, flagitium magis, q̃
inuitatos ad cœnam milites vexare? quid spoliare
conuiuas? quid amicos interficere? Est ne cru-
ciatus aliquis podagra acerbior? vehementior fe-
bre? stranguria continuatior? Quid splendidius
habes

Attẽde Sapientiæ & Eloquẽtiæ cõiunctiss. naturam.

habes vnde spoliari possis, q̄ rationem? q̄ ingeni um? q̄ scientiam? quae frugalitate exercitationeq; vigent, torpere secordia, libidineq;, nemo infici- as ibit. At per Iouē, qui se rationis preciosissimo ornatu, ingenij opibus, scientiarumq; delitijs spo liari sinit, vt de ipsa Desidia videatur bene meri- tus, num amicum adpellabis? Hunc aut ingluuie suffocat, aut tabe consumit, aut laniatum diutur- no morbo exanimat. O coelum, O terra, quae for tuna? quod fatum? quae inscitia? quae incogitan- tia ineptire homineis facit? vt hanc quietem mol liculam, quam a desidia vnice expectare videan- tur, pluris, suo magno malo, q̄ tot nostratia in eos conlata beneficia aestiment? videlicet, prosperam iucundamq; valitudinem, aegregios mores, disci- plinas, incredibileis animi voluptates, superio- rum amicitias, inferiorum laudes, donatiua a pa rente, meq; viritim prodigis semper manibus erogata? Ridetis ne Iudices, mortalium caecuti- entiam? imo dolorē praeferūt vestra suspiria, pro fusaq; venerāda ora lachrimis. Nā quid bono itol lerabili⁹ homini, q̄ parētē, vel amicū nosse miserū? Ac certe lugētes nō potestis meis votis satisfface re: vindiceis, nō miserāteis quero: malo vos iracū dos, q̄ miteis: īdignabūdos, q̄ patiēteis, officiosos,

magis q̄

magis q̃ pios iudices. Animaduertite remp. humani generis in extremo sitam, nisi Desidiæ potentia q̃ celerrime frangatur, Sophiæ restituatur imperium, egoq; 'quã coram habetis infoelicissimã, matri fuero donata comes. Ad hæc probe, foeliciterq; agenda, perficiendaq; iam mature opus est vestro cõsilio. Vos alicubi senatũ cogite, ego quidem vestrã expectata sententiã, in Calliopes ædibus memet cõsolabor: & 'quod tam arduo negotio maximũ futurum sit operęprætium, pro mea in vos fide, speq;, sapienter consulite. Hac quidẽ oratione ad misericordiã Iudices, reliquos auditores ad lachrimas impellit: tum vehemẽtius, quũ paulatim demisso paludamento subuerecũde sanguinolentas adhuc cicatrices ostentans: videtis 'inquit, pignora ingratitudinis, quæ apud mortales beneficiorũ loco acceperim. Mox acerbitate doloris suppressa, cõticuit. Circũstantiũ turba, pars ad Eloquẽtię pedes ruere, genuaq; amplecti, alia diris omnia implere, luctus ac lachrimas miscere, vltorem deniq; inuocare Iouem, testati, in eũ grauius a mortalibus peccatũ, q̃ vt iustum æstimet piaculũ. Statim senatus in Mineruæ Templo 'qđ in medio loci erat, cogitur. Vergilius, & Flaccus interrogati, suadent detineri Eloquentiã, mitti ad Iouem, vt vibrato fulmine Desidiã, vniuersumq; genus

gen⁹ mortaliũ ꝑderet. Crisp⁹ Salusti⁹, et T. Liui⁹ de Eloquentia idem sentire visi sunt: de vindicta, satis existimãteis vltam de hostibus Sophiã, si victa Desidia, ipsa, Eloquẽtiaq; rariores apud homines essẽt, vixq; labore improbo, nec hoc nisi in vltima aetate reuocari posse, eaq; poena nihil excogitari acerbi⁹, in quam sententiã Vergilius & Flaccus pedibus ibãt. C. Caesar qd' tam belli, q̃ pacis artibus habebatur Princeps, rogatus suam sententiam, in hunc ferme modum disseruit.

Salustius. Liuius.

Concio C. Caesaris in Senatu.

ANnos prope quadragita in maxuma Romanorum rep. versatus: nõ memini Patres id mihi ingenij, aut orationis defuisse, quo minus pro concione q̃ celerrime rebus vtcũq; grauibus consulere potuissem. Ac praesens negotiũ eo me stupore adficit, vt quid in hoc discrimine faciendũ sit, nec dicere possum, ne quidẽ excogitare. Scelus multo grauius videtur, q̃ vt cuiuis supplicio praeter interritũ, aestimes. Quũ pro parricidio hoĩes, culleum habeant mortem terribilem, pro impietate in deum, proq; in ipsos cõmuneis parẽtes atro

 citate

citate, quae incendia, quas euiscerationes, aut iis acerbiores poenas precari deberemus? Sed quis sceleratos, pariter & insontes mulctandos aeque existimat? nec omneis fortassis conspirauerunt consimilibus animis. Et quid si Principes nobilitatis pacisci cum Desidia videātur? Num plebem his imperantibus, arma inferentem, ea acerbitate accusaret, aut in ius vocaret Eloquentia? perinde ac plebs reluctari Imperatori aut possit, aut debeat. Quam defectionem speraret Desidia nullis fulcita adminiculis Principum? Quid mulierum astus (etsi apud vecordes adulescentes, delirosq; senes plurimum posset) polliceretur auxilij: si lasciuiētium Principum immodica licentia coerceret? Nec omnibus libido, aut muliebre imperium dominatur. Nam plericq; sunt, qui illam fastidio habeant, hoc contemptui: multi quibus libertas probatior est, coelibatū malint. Alioqui in hac aetate veneficas amatorio poculo vniuersum genus mortalium ad insaniam redegisse existimabimus: quod equidē credere piaculum est. Quādoquidē cōplureis habeamus manes, hoc biduo traductas, qui coniugium tam exosum habere fateantur: vt minore moetu cōcuterētur viso Gorgone, q̄ in vita, cōspecta muliere. Et vt ipse quādoq; amator, pro mulierib9 Eloquētiae pace, respōdeā: (neq;

Amoris defensio.

(nec enī nescitis Patres, mulierū amore fortissimos iuuenes ardētiores euasisse ad rem militarē) quot nouim⁹ ab adulescētia imbelleis duce Amore, ad insperata facinora, ad maximasq; fortunas niti: nullis laborib⁹ pulsi, seu piculis territi? Quàm ignauos? q; stupidos? quot spectatæ impudētiæ viros adcepim⁹, qui ne suis amorib⁹ improbarēt, paterēturve repulsā: aut studio armorū, aut literis foelicissimā operā dederūt? Multi carminib⁹, aut literis solicitare amātes: et in hoc meditatio quædā, ingeniiq; palestra. At demus meretricios amores non eiusmodi studia, aut officia postulare: esto, in plebeis: in nobilibus vero blāditiæ tum versu, tum epistola plurimum possunt, ac ipsa literarum exercitatio plerumq; iuuenes libidinosos, ad resipiscentiam cogit. Cæterum & mulieres pro magna parte, eiusmodi sunt: vt vel prudentes optent suos amatores cæteros ātecellere, vel improbæ fessos adulteros perire. Qd' quisq; malit, suo relinquitur arbitrio, qui virum se nouit: qui vero poecudum ritu, libentius mactari se, ab hiisq; lamiis deuorari patiuntur, legibus coerceantur. Sed redeamus ad Principes qui mea quidem sententia, defectiōis maxuma, vnicaq; caussa existimari debeant. Nempe & literæ a nobilibus spretæ, in quilinis parū possūt: nec pręter vnū, alterū ve Pri

Principes & Nobiles conturationis caussa.

C ii. cipem

cipē, quēq; reperies, qui non hostili animo sit in literas. Nēpe maxuma nobilitatis pars adsentatores habēt, obijciētes, nihil ijs doctrina perniciosi⁹, aut inlustri stēmati maiorē ignominiā esse posse, rem militarem penitus a literis esse alienam, superstitiosi in Martē, in Mineruā sacrilegi. Hoc vnice habent quod prædicent, mansueta nimis ingenia Principum conātes in perniciem reip. perdere, vt similes habeāt (iuxta prouerbiū) labra lactucas, quo liberius, impuneq; sua licētia abutantur. Ipse tamē solidissimis argumentis probare possum nec in repub. Prīcipē, nec Imperatorē exercitu quidq; ægregiū posse facere absq; disciplina. Nam vnde per vestrā immortalitatē, polliceretur sibi Princeps, aut populi fidem, aut de se bene merendorū officium, morum, ingeniorūq; ignarus? Aut quibus consilijs scelestos vrgere, secedēti populo imperare, nouis sceleribus obuiā ire? Hæc fortassis inquies, ministrorū industria, sine lectiōe sciri possunt. Fateor, verū illic plus laboris reperies, hic voluptatis. Nam q; tibi pertesum esset omnē ætatē seruorum inani loquacitati permittere, cū legendo semper reperies ōne vitæ gen⁹, quod vitare, quodue imitari debeas, sciesq; eū frustra conari insontem plebem reddere, qui eadem exercet, quæ ipse prohibuerat? Quis obsecro amicorum, vel si cor

Necessitas literarū in Principe.

Lectionis vtilitas.

culum

culum dici possit, audebit Principē corā monere, vt a Tyrānide cesset, vt sumptib⁹ parcat, vt reipu. prospiciat, ne opibus studeat, ne pietatē religionemue in postremis habeat? Historię lectio quae sola Principibus frequens esse debet, tam apte, tam iucunde oīa profert, vt quid fœdum inceptu, fœdum exitu maxumus quisq; intueri possit. Ac vt incomparabilē historiæ frugem paucissimis exēplis cōpertam habeatis, quis legendo L. Tarquinij superbiā, Aruntijq; filij violētam in Lucretiam libidinem non execretur? Quis vtriusq; ciuitate pulsi non deprecetur ignominiam? Ex altera parte, quis M. Bruti seueritatē in filios Tarquinū reducere molientes nō parcius repræhendet, q̄ parum laudet? Quis eum optumum ciuem, proq; repub. morientem non lugeat? Appiū Claudium stuprum Virgineæ meditantem non exosum habeat? Vel quis P. Scipionem Affricanū, captiuam nobilitate, ac forma insignem adcercito sponso incorruptam, auctaq; illius dote reddentem, nō admiretur, ac diligat? Est ne quisq; qui Principi indocto audeat Tarquiniū obijcere, aut Appium? Vel speret ne aliquis (si superis placet) hui⁹ ætatis eloquentia, antiquo more persuadere posse? Non de meipso loquor: etsi mea opera nō omnino pessima existimentur, nimirū lucubrata difficillimis bellis,

Historiæ cōmodū.

Cæsar Ducū ac Principū scop⁹.

bellis, ne aliquid abs me prudẽter, aut ægregie factũ, posteros Principes lateret. Perspicient Principes meis Cõmentarijs nõ aciem constructã, non centuriatam Cohortem, nisi prope incredibili industria, ac celeritate. Nõ qđ tantũ tribuam meo ingenio: nẽpe a puericia, græcis literis adsuetus, omnes pellegerim græcorum historias, nempe romana facũdia adhuc modicas vires habebat. Deinde iuuentutem forensi palestra exercui: non vt fierem opulentior quippe qui pecunias contemptui haberem, sed vt patrocinãdo, ciuium animos mihi conciliarem, deinde vt ampliorem meã Eloquẽtiam efficerẽ. Sic semper vel in ædibus cum amico, vel in rheda cum comite, vel cum milite pro castris producto themate, declamabam de Imperatoris officio, de ordinandis prouincijs, de expeditione, de fœdere, cæteraq; mille id gen⁹ exercitamẽta. Ex his non modo fiebã peritissimus, verumetiam quodcumq; excogitatum haberem, leuissimo studio pro cõcione militibus suadebã. His artibus tumultũ militarem corripiebam, placabam murmurantes, incendebam vecordes, ac stupidos: vnde nihil tam arduũ, tamq; difficile, quod mea oratione succensi milites, ardentissime non capesserẽt. Nusq; trepidatio visa in castris, post Cæsarem concionantem, nimirum qui & eiusmodi

Cæsaris exercitatio aptissima Regibus.

Eloquentia in castris.

eiuſmodi ſtudijs delectabar, aſſueſcebãq; vallo, ac foſſæ potiorem ætatis partem. Mea quidem opera efficiebam: vt nec ciuem, nec auxiliarium militem' inutili ocio prouocatum, muliebris mollicia ſub iugũ mitteret. Nolim tã ineptus apud vos exiſtimari 'Patres, vt hæc in meã gloriã, peculiarẽq; laudẽ predicẽ. Verumenimuero vt arbitraremini non violatum imperium, non ſublatum regnum Sophiæ, Eloquentieq;, non amicos cæſos, nõ eas ipſas contemptui, fabulæq; datas: ſolum a mulierculis ' quibus nihil virium ineſt ad perturbandam rempublicam, ſed maxume ab his, qui in republica principem habeant locum, vel dignitate conſpicuum, vel a maioribus clarum, vel prudentia inſignem, vel armis inluſtrem, vel opibus ornatum. Qui dum a cunabulis vitam' deorum munus precioſiſſimum, in uento & arena perditum eunt, fauentes deſidiæ partibus, Sophiæ, et Eloquentiæ tam infenſæ videantur, vt ſerio de ijs loqui, prope capitale exiſtiment. Quorum profecto impudentiam veſtrum eſt 'Patres, conſilio, copijſq; caſtigare, vel ſaltem rem Ioui committere, vt filiæ, neptiq; vindicem reddat: non in mulieres acrius agere, quæ nunq; in Sophiam iniurioſæ fuiſſent ſi principum virorum exemplo non deſipuiſſent,

Reprænhenſionis confirmatio numeroſa.

Concluſio

Ob tam

bellis, ne aliquid abs me prudẽter, aut aegregie fa ctũ, posteros Principes lateret. Perspicient Princi pes meis Cõmentariis nõ aciem constructã, non centuriatam Cohortem, nisi prope incredibili in= dustria, ac celeritate. Nõ qđ tantũ tribuam meo ingenio; nẽpe a puericia, graecis literis adsuetus, omnes pellegerim graecorum historias, nempe ro mana facũdia adhuc modicas vires habebat. Dein de iuuentutem forensi palestra exercui: non vt fi erem opulentior quippe qui pecunias contem= ptui haberem, sed vt patrocinãdo, ciuium animos mihi conciliarem, deinde vt ampliorem meã Elo quẽtiam efficerẽ. Sic semper vel in aedibus cum amico, vel in rheda cum comite, vel cum milite pro castris producto themate, declamabam de Imperatoris officio, de ordinandis prouinciis, de expeditione, de foedere, caeteraq; mille id gen' ex ercitamẽta. Ex his non modo fiebã peritissimus, verumetiam quodcumq; excogitatum haberem, leuissimo studio pro cõcione militibus suadebã. His artibus tumultũ militarem corripiebam, pla cabam murmurantes, incendebam vecordes, ac stupidos: vnde nihil tam arduũ, tamq; difficile, quod mea oratione succensi milites, ardentissime non capesseret. Nusq; trepidatio visa in castris, post Caesarem concionantem, nimirum qui & eiusmodi

Caesaris exercitatio aptissima Regibus.

Eloquentia in castris.

eiusmodi studijs delectabar, assuescebãq; vallo, ac fossæ potiorem ætatis partem. Mea quidem opera efficiebam: vt nec ciuem, nec auxiliarium militem inutili ocio prouocatum, muliebris mollicia sub iugũ mitteret. Nolim tã ineptus apud vos existimari Patres, vt hæc in meã gloriã, peculiarẽq; laudẽ predicẽ. Verumenimuero vt arbitraremini non violatum imperium, non sublatum regnum Sophiæ, Eloquentieq;, non amicos cæsos, nõ eas ipsas contemptui, fabulæq; datas: solum a mulierculis quibus nihil virium inest ad perturbandam rempublicam, sed maxume ab his, qui in republica principem habeant locum, vel dignitate conspicuum, vel a maioribus clarum, vel prudentia insignem, vel armis inlustrem, vel opibus ornatum. Qui dum a cunabulis vitam deorum munus preciosissimum, in uento & arena perditum eunt, fauentes desidiæ partibus, Sophiæ, et Eloquentiæ tam infensæ videantur, vt serio de ijs loqui, prope capitale existiment. Quorum profecto impudentiam vestrum est Patres, consilio, copijsq; castigare, vel saltem rem Ioui committere, vt filiæ, neptiq; vindicem reddat: non in mulieres acrius agere, quæ nunq̃ in Sophiam iniuriosæ fuissent si principum virorum exemplo non desipuissent,

Repræhensionis confirmatio numerosa.

Conclusio

Ob tam

Ob tam vehemẽtem orationem, in conuẽtu oppi nio diuersa erat. Pars Cæsarem laudabat, qđ Prin cipum inscitiam tam iuste lacesserat: alij malebant quemuis e plebe has partes, q̃ principem, agere. Non obfuit tamẽ obtrectatio Cęsari, quo minus a sapiẽtissimis patribus in ipsius sententiã sublatis manibus trãsiliret, ni M. Tullius grauissima ora- tione ĩtercessisset, ĩnuẽte Eloquẽtia, vt aliquid sua immortalitate dignum diceret. Ille subpresso mur mure, ex Eloquentiæ præsentia spem suscipit, ex utraq; trepidatione (id enim minuerat suæ glorię partẽ apđ mortaleis) his verbis Senatũ adloquit̃.

Cicero Eloquentiæ assumptus.

M. Tullij Ciceronis Concio in Philosophos.

Tsi grauissima, elegãtissimaq; Oratio C. Cæsaris satis valuerit ad procuranda subsidia Eloquentiæ: in operiendo tamen aut numerũ, aut genus hostiũ quod reliquũ superest extra Principes, vestra prudẽtia tum in cõsulendo, tũ parando exercitum abuti posse, non citra periculum existimetur. Hic solos principes in inuidiam ducit, in eos, q̃ in plebem grauiꝰ cõsulit, grauissimaq; eorum scelera describit tam acerbe, vt si nõ

Repræhensio suauis.

ipse

ipse fuisset princeps, stomacho potius, q̃ studio veritatis vti videretur. Noui equidem Cæsarem virum fortissimum, vt in acie, ita et consilijs strenuũ, omniq; sublato tedio festinatorẽ. Cuius q̃ sententia mihi satisfacere potuisset, si etiam adiecisset palliatorum turbam: qui personatos simulãtes philosophos, tum mulieres, tum ipsos Principes ad defectionem solicitarunt. Neq; id dico, vt aliquid confutem prius dictum a Cæsare: verum qđ ab ipso desyderem manifestius exprimi, quæ rerum prodendarum materia esset. Non inficias eo P. C. mulieres ἀνθρωπίσκους (vt iã semel in oratione greco vtar vocabulo) nonnullos suis inlecebris vincere potuisse. Perfacile id quidem, et citra prodigium existimabitur: vbi quisq; tergum aselli subprimentem viderit picam Principes vero aut natura boni sunt, aut mali. Qui equidem boni sunt: adeo student reipub. commodo, vt nullum aperte scelestum nec penes eos, nec in populo sinãt. Qui vero mali et si clementia, ac liberalitate populariũ animos placare possint, tandem plureis reperient inimicos, q̃ æmulos. Quãdoquidem nulla est impietas, quæ semper populo iucunda sit: qum homines hac quidẽ natura sunt quo nihil non discrepãt a cæteris animantibus, vt non diuturnum sinunt, quod inhonestum,

Philosophi caussa defectionis.

Ex argumẽtatione cõfutatio.

D

nestũ, proculq́ꝫ a ratione videat. Ipsaq́ꝫ natura, visq́ꝫ humani ingenij eiusmodi odio vitiũ habet: vt 'li plebes cõtemptileis sunt, flagiciosorũ tamẽ imperia Principum iniquis animis patiuntur, ac plerũq́ꝫ eorum tedio adfecti, bonam, ac laudabilem libertatem postulent. Sed quid statuendũ existimabitis 'P.C. qui ex ornatissima familia, & prope ex visceribus Sophiæ, quibus præter eximiam opulentiam, omnia quantũuis abdita communicauerat: huic iam infestissimi hosteis, præsidio, castrisq́ꝫ spoliatam Eloquentiam eius filiam, persequi nõ cessant: Hi philosophi sunt 'Patres, huius ætatis apud mortaleis: qui licet aut præclaris opibus, aut latissimis prædijs, aut spectabili aliquo magistratu a Sophia donati, nunc tamen defectionem parant. Sed quandoq́ꝫ metuentes, ne intercepti ab Eloquentiæ speculatoribus meritas pœnas darent, paulisper dissimulãtes, Sophiã pro contione laudant: ineptius tamen q̃ꝫ debeant, adrogantiusq́ꝫ, q̃ꝫ vt ipsa pati posset. Nimirum Eloquentiæ detrahentes, primum quidem clanculum, & apud inertissimũ vulgus: mox suadẽt Principibus, vt Eloquentiam 'q'd' Sophiam matrem, sua difficultate, inclementiaq́ꝫ inmanem, intractabilemq́ꝫ reddidisset, suis finibus pelleret. Hoc faciebant pessumi paricidæ: rati Desidiam celerrime

Vltimũ regnũ ẽ paratum scelere.
Cõfirmatio

potituram

potituram castris Sophiæ, amissa Eloquẽtia, fir missimo eius munimento. Quandoquidem Sophiam neq; ornatam, neq; elegantem nemo non negligit. Isti perduelliones merito a me adcusant ⁊ Patres nõ, quod quauis alia, q̃ reip. gracia odio eos habeam, vel quod nimis faueam nobilitati, vel qđ in mei ordinis dedecus, mulieribus plus æquo tribuam: sed, qđ genus mortalium ad tam nefarium, tamq; inauspicatum bellum a Philosophis solum incẽdi, solicitari apud vos fortissimis rationibus comprobarem. Quis eorum in Desidiæ exercitu nõ Centurio erat primi pili, aut ordinarius, aut antesignanus ⁊ Ii obsessam Eloquentiam conuicijs lacescere, vineas agere, aggerem iacere, ariete muros quatere. Deniq; quid perniciosum Eloquentiæ, seu gratum Desidiæ quod ipsi non prestabant ⁊ Hæc sunt indicia Patres C. apertiora q̃ vt latere, probabiliora q̃ vt refelli, significãtiora q̃ vt vllo modo negari possunt hoc ingratissimum hoĩm genus acrius, vehementiusq; restitisse Sophiæ, Eloquentiæq; partibus, q̃ aut nobilitatis licentia, aut muliebris libido, aut senilis inconstantia, aut si quid aliud Desidiæ vel natura, fœdereve coniunctissimum esset. Sed iam de vlciscendis iniurijs, deq; modo Sophiæ, & Eloquentiæ recuperandi

Cõtinuatio

Cõfirmatio cum adprobatione.

Confutatio p Epilogũ.

Sententia Ciceronis de vlcione.

imperiũ, maxumũ dictu existimo operæpreciũ.
Nemo inficiabit P.C. de ijs perfugis, q̄ de fugiti
uis grauiꝰ cõsuli oportere. Nec quisq̄ eorũ perfi
diã exaudire possit, nõ illico meditaturus, vel vbi
meditationi nõ modꝰ, nec tẽpꝰ adcesserit, impre
caturꝰ ineffabiliora tormẽta, q̄ a viuẽte Phalaride
excogitaret. At per vestrã fidẽ, tã inexpiabili sce
leri quis animaduersionẽ dignã æstimabit, præter
q̄ ꝑpetuũ dedecꝰ ex nostra ꝓscriptione, tũ pub
lico decreto, vbiq̄ repertorũ promiscuã cedẽ. Tã
tũ inpuberibus parcẽdũ quibꝰ meliorẽ parẽtibꝰ
animũ pollicebit optima indoles, quos mox ma-
turos, ad militiam aduersus Desidiã cogi, inq̄ So-
phiæ, Eloquẽtiæq̄ verba iuratos, cẽturiari: alio-
qui cæsos, notatosq̄ ꝑpetua ignominia in Lethẽ
proijciẽdos, vorãdosq̄. Quod licet scelerũ ma-
gnitudini ex æquo nõ respõdeat q̄ iã habeã hac
mea sentẽtia nihil grauiꝰ, aut cõueniẽtius, facturus
ne sim orationẽ magis longã, q̄ vtilẽ: vlterius hãc

ratio.

meã volũtatẽ capescite Patres. Curẽtur apud vos
de creãdo Imperatore comitia, scribaturq̄ exerci-
tus quãtũ, qualẽq̄ huiusci belli necessitas postula
bit. Habeãtur oĩa tam expedita, vt ad primã buc
cinã presto sient, Milites trãsuecti Acherõtẽ, inex
pectatum in hosteis impetum ferant. Fusis, fuga
tisq̄ hostibus, obseruare q̄ oculatissime, ne ꝓfu
garum

garum quisq; aut fugiẽdo euadat, aut opertus lateat. Sic victũ, captumq; id genus hostiũ: & desperandi occasionẽ Desidiæ preberet, reliquumq; exercitũ ad saniorem mentẽ reuocaret. Hæc mea sententia est P.C. quam si probaueritis: tandem, vos æqui, boniq; consuluisse, non pigebit.

Hæc oratio ingẽti plausu recipiebatur, nõ tamẽ, vt cęteræ vanæ essent: quippe nulli psuasum, satis, an muliebris insolẽtia, an licẽtia Principũ, an inaniũ philosophorũ ambit⁹ iusto in crimine haberet. Fuerũt, qui nõnullos legũ cõmẽtatores etiam reos insimularẽt: adserẽtes eiusmodi fecis nõ paruã manũ esse. Inter horũ adcusatores Serui⁹ Sulpiti⁹ cũ in Senatu, tũ in subsellijs Princeps: qui nec M. Tullio in forẽsi palma multũ cedebat. Is iniuriarũ minime patiẽs, ad hãc caussam tã irato animo descẽderat, vt in acerbissima orõe vix a cõuicijs abfuit. Ac ne in obscuro sit tanti hois fama, eius orationem suis pene verbis habetote.

Seruij Sulpicij Cõcio asperrima in Iuriscõsultos.

On audaciã in me vllam existimabitis P.C. si post M. Ciceronẽ, et C. Cæsarem tum procontionibus exercitatissimos, tum longo æuo peritissimos,

 quidq;

quid q̃ dixero preter eorũ oppinionẽ. Nã adeo me vrget in cõem parẽtẽ pietas, in literas amor, memoriaq̃ nostræ reip. vt tacentẽ me, nõ solũ inofficiosum, verũ ingratissimũ ciuẽ a vobis P.C putari existimẽ, Quod etsi mihi animũ auxerit, ac prope coegerit ad dicendũ: rei tamẽ gestæ turpitudo (quid obsecro fœdius q̃ violare Duces, q̃ parẽtes, q̃ numina?) me ab oratione ꝑpemodũ deterret, ob id, ne obturbaret reliquã vestrã cõcionẽ, si nimis suspensa fuerit oratio. Crimẽ, noxasq̃ breui, succinctaq̃ narratione rẽ omnẽ habetote. Iura tum in nostra ciuitate, tum apud exteros longe præcessisse cæteras disciplinas, nemo ambigit: quæ, a Sophia reperta, mox a maxumis Tyrannis primum colebantur, Nam, vt quisq̃ propagandi imperij cupidissimus erat, ita q̃ maxume tyrannidem legibus moderabatur. Sic effrenatam vulgi licentiam tum mulcta, tum pœnis, tum supplicio coartabat. Equidem sciebant Principes nec fortitudinem, nec liberalitatem multum prodesse: ni legibus datis, adceptisq̃ plebes cohercerẽtur. Tunc enim nec a sciticuloso, vel mediocri fortunæ viro (vt nunc, nec a iurgiuendulo, conducto aliunde causidico (vt olim, sed a maxumis regibus, sella posita, dicebãtur leges. Non vsq̃quaq̃ obscuro, aut neglecto orationis filo: sed ea quidẽ cõpositione

Iuris antiquitas.

Reges iura dicebant.

one, rotunditateq; verborũ: vt difficillime scires, an regia maiestas, an reuerentia legum, an iuris in telligẽtia ignauissimæ plebi perspicuior esset. Ita feroces animos sensim persuaderi: deinde ad mitiora cogi operepræciũ existimabatur. At per deum immortalem, barbara sentina huius ætatis Leguleiorum nihil seuerum, aut graue in legibus æstimant, quod Eloquentiam oleat: nihil sanctũ, aut religiosum, quod sordes non possideat. Tam absona, tamq; crassa eorum opinatio est: aiunt tã belli homines, quod ad publicam vtilitatem religionem ve pertinet, id vulgatissimo, pedestriq; sermone scribi oportere qd ipsi curant scilicet, vt oĩa fiãt notissima. Qui fastũ persicũ longe superãtes coccineo talari, penulaq; nitẽtes duplici, loti, ac belle calamistrati, clariq; latas eũt p vrbes, rostraq; obsidẽt. Ii nihil in ornatu relinquẽtes fœdũ, aut indecorũ gestu, aut in vultu asperũ, dñam rerũ, eloquẽdi vim qua ipsi solũ animalib⁹ prestãt, q̃ puerse negligũt: vt spernũt: vt calũpniãt: pinde acsi ipsi caussas elegãter agerẽt, ius veluti lue cõtaminatũ haberẽt. Ad tã suauẽ insaniã nõ ridebitis Iudices? Quid aio? insanos eos, quib⁹ reliquũ mortale gen⁹ insanire videt? Nugæ, nugæ inquiũt, oẽis præterq̃ leges, disciplinæ. In his enĩ quidquid fuerit, seriũ, decorũ, iustũ, et vtile: alias oẽis

Reprehẽsionis exordiũ.

leueis.

leueis, exangueis, inuenustasq; pensiculantur. Ego
profecto P. C. improbum nimis existimo, aut
iura cõtempnere, aut minoris eas q̃ cæteras do
ctrinas facere: præsertim mihi, quẽ aliquãdiu no
uistis in amplissimo foro non infimum locũ ha-
bere. Alioqui mallem nouitiorũ flagitia ingenue
profiteri, q̃ turpiter dissimulare. Obtestor vos
Patres, q̃ astute suam ignorãtiam occultum eũt,
dum alij vtilissimas leges a nobis romanis multo
sudore perpolitas, frigidissimis glossulis cõfodiũt:
alij ius publicũ tam peruerse mutulant, rabidisq;
placitis (vt vocant) dilaniant, vt quæ cognitu fa-
cillima viderentur quo ab illicitis moueret plebs,
Platonis enigmate nodatiora plærumq; efficiun
tur. Quippe nudi, agresteisq; videri cupientes:
Obsoletarũ efficiuntur obscuri flaccidi, et ad omne disceptãdi
ũ genus ineptissimi. Nonnihil enĩ gloriolæ suis ca
sa. pitibus tribuunt, qđ inaudita a Siluani tempore
vocũ caussa vocabula suis tum placitis, tum plebisscitis inmis-
cuerint, vt quid ipsa sciuerit plebs maxume igno-
raret. Nec id quidẽ insulse, neq; imprudenter fa
ciunt: nempe metuunt si legum disciplina digni
tatem sermonis haberet, genuinamq; elegãtiã, ne
inde populareis aureis veluti inlecebreis, caperen
tur. Sic doctior maior pars populi, quid faciẽdũ,
quidve fugiẽdũ esset; eorũ lucra, ne dicam lucella
eriperet.

eripperet: neue nobiliora ingenia tam celebrem disciplinam nacti, maiore facundia, tum messem auream, tum ab ipsis spem omnem auerterẽt. Postremum ne Principes huius ætatis (si leges habuissent luculentas, orationisq; dignitate compositas, non mediocriter indulgerent reip. ac dum mitius inopi plebi consuleretur: hi pessimi veteratores sese operientes, ad sarculam, vel saltem ad restim cogerẽtur. Habetis occasionẽ (P. C. quã personati iureconsulti (pene dixeram forẽsia pœcora) turpiter nacti, odium in Eloquentiã insimulatum habeant: non, quod aliquid cupiant explicatius, vt ipsi adserere nitũtur. Quãdoquidem profitentur suas nugas (quos colores vocãt, eiusmodi esse: vt nullo modo a misera plebe intelligantur. Alioqui (proh deũ atq; hominũ fidem, quid hominibus æque possit conducere seu legem velis, seu aliã quis disciplinam, ac Eloquentia: modo succũ habeat atq; acumẽ: Relinquit certe vis dicendi (quæ in ipsa est, adstantiũ animis vestigia solidiora: q̃ si absq; ornatu diceret. Et quis tã stupidus est, tamq; nullius delectamenti, voluptatisq; expers, qui vel blesum aliquem confabulatorẽ malit, q̃ disertũ: aut hirtã squalidamq; togam, q̃ gemmatam, ac purpuram potiorem habeat: An quisq; doctior, qd balbior: aut cantatior qd ἀμουσικότερος sit:

Laus Eloquentiæ.

E Nisi.

Nisi forte Circe venefica magis Grillo in porcũ verso delectabatur: q̃ in cæteris Vlissis comitib⁹, quos vel in lepores, vel pantheras transformauerat. Et tamen nõnulli sunt, qui latratum, aut strepitum canum: Timothei modulis admodũ præferunt. Nimirum ij puritatem, munditiamq̃ sermonis in re venatoria nõ adeo contempnunt, quin finito certamine, vt quisq̃ gloriolæ sit cupientior, ad describendum negocium aptissimis ad id cõpertis vocabulis compositissime incedit: nil tantopere innixus, q̃ vt apud cõmilitones orationis pondere de se fidẽ faciat. Quid tunc existimandum est Patres, de his hostibus Eloquẽtiæ, qui neq̃ in curia, nec in subsellijs eã citra calũpniam patiũtur? Ego profecto eos perduellionis censeo esse reos. Bona oĩa ad hastam venire. Villas, ac prædia meliorib⁹ dari. In ipsos nota censoria. Deĩde his supplicijs vindicari, quæ apud poenarum artifices habẽtur exquisitissima. Hæc mea sententia est P.C. quæ, si aliorum iudicio, modesta nimis existimetur, alium vestrum maiora concionantem, gratulabundus, citraq̃ æmulationem libenter exosculor. Hæc oratio Sulpitij etsi cõcitata, ac vehemens: plurimum tamen sanguinis habere putabaẽ. Nempe homo insigniter grauis, ad Sophiæ libertatẽ vindices animos incitauerat.

Venatores eloquentiores Iuriscõs.

Atrox Sulpitij sententia.

Ad

Ad hoc suffragatur Senatus, insultas cōmunsū parentū iniurias, pro flagitio haberi. Tum optumus quisq; adsurgere, optare arma, minitari, infremere: ac si Timothe⁹ doricū psonasset. Iubet interim Senatus cōiciū vocari curiatī: nemo in his cāpis q̄ tūuis humili aut fama, aut merito, qui nō ad terciam buccinā presto esset. M. Messala, et Isocrates qui multū 'vt scitis, ob ætatis reuerētiā apud populū possunt: ij' ex patrū auctoritate, plebē in hæc verba rogarūt. Qui nobilissimas fœminas Sophiā, & Eloquētiā, alterā dei opt. max. filiā, alterā neptē, vtrāq; cōem nostrū oīum parentē: ābitu, insidijs, rapina, viq; lacesserūt: de his potissimū fieri quid velitis Elisij? Primū ad hāc pmulgationē plebs cōticuit stupida. Quippe ei⁹ maxuma pars Eloquētiæ cōcioni haud īterfuerat: nihilomin⁹ in lachrimas fusi, fractiq;, īualido spū pollicēt, id eos velle, iubere q;, qd' ab adsedēte Senatu cēseret.' Coactis patrib⁹, nō multū post de redēptiōe, deq; redhibitione agitur. Tandē huiuscemodi leges e senatuscōsulto ferme in hāc sententiā ferebantur.

Placidissimi Oratores.

Rogatio ad populum.

Desidiæ, Ignauiæve partibus aut nutu fauens, aut obsequio: Diuorum hominūq; hostis esto. Tantū trium mensium inducias 'quisquis volet, habeto: ne plureis sunto. Quoi ingenio consulūt, operæue facessunt, quod in dei filiā neptemve

Decreta Elysiorum.

vortat male: quod contra ius, fasq; egerint, igno minia notantor, publice iudicantor. Istocce iudicium habento, idq; sacrum esto. Si Patricius, equestrisve siet, si e nobilitate vtcunq; magnus siet, improperij has poenas luito. Nusq; ciueis, aut populus, aut commilitones huic parẽto diutius, q; donatiuo, congiariove sumpto. Tum susq; deq; agunto, quid faxit, quidve prohibescit. Nimirũ æs, poeculiũ, bonã existimationem qui clepserit, rapseritq; illi extra piaculum esto.

In Nobiles

Mulieres spadonibus, edẽtulisq; tantum imperãto, alias cedunto. Quæ in publica fide manserint, aut postliminio redierint, viris pene æqualeis sunto: alias contumelia, rixa, cordolio, zelotypia, lege plagiaria poenas danto.

In mulieres

Philosophi fugitiui prensi: vulpeculæ peni publicitus vapulanto. Luminibus priuantor. Sese mutuis pugionibus confodiunto. Inter vulnera tandem delirio mortem obeunto. A fama, a memoria longe sunto.

In Philosophos.

Leguleijs et idem subpliciũ esto. Tum nec minima eorum pars putridum vsq; senium, frugem, lucrumve capiũto. Veterno interdum pereunto. Inuidiosi nobilibus, infestumq; volgus habento. Extra eorũ nundinas, quocũq; negocio, ociove inepte, ridiculeq; fruisci existimantor. Horunce, calculus, tabes, letargus, solicitudo: ilia, cutem, cerebrum,

In Iuriscon sultos.

rebrum, præcordiis, tormine, macie, veterno, angoreq; cruciantо. Voluptatem, scientiamq; æque ignoranto. Amicos omneis citra precium sperninto, nullosq; diutius, q̃ lis pendeat, repereunto. Si post terciũ mensem non resipuerint, & casu, seu ægrimonia occiderint, eorũ manes Cerbero, Hæcatiq; pabulo, epulisq; sunto. Aes, subpellectilẽ, voraces arcas ingrati heredes, voluptuarij, nepotes, aleatores rapiũto, eaq; vorãto. Eiusmodi et Senatusconsultũ, & Plebisscitũ perpetuũ esto. Legibus datis, adceptisq; lætissimis incolarũ animis, vix ingens plausus fœlices agros compleuerat: quam Pitho patricio genere, rare fortitudinis mulier, medias cohortes ĩrupit Hæc vero Eloquẽtiæ propiqua, præfectaq; pretorij, quæ paulo antea a Contẽptu Desidiæ legato, victa, profligataq; Eloquentiam in exiliũ sequi cogebatur: editiorem locum conscensa, iurgantiq; populo taciturnitatẽ imperans. adsistite ad arma inquit, con militones. Quid malũ, vecordia, aut potius ingratitudo istac est: vt nobilissimas parentes hactenus miseras relinquatis? An q̃d hosteis habeatis formidolosos, quib⁹ nec ingenij probitas inest, nec morũ disciplina? Absit vt quidq; virtutis habeant, quo minus primo certamine victoriã, imo eos õneis vinctos, cæsosq; videatis. Fortassis res

Pitho Dea Suada.

Pith. cõcio ad milites.

 moeticulosior

meticulosior est: qđ aduersus Regū, Satraparūq; supbissimas turmas acies instruēda nō absq; periculo sit, Sed vos liberabo a metu 'cōmilitones: nā hi postremū exercitū occupāt, et cū eis pugnabit ratio, a qua oīs nobilitas originem habuit.

Pertinacia præfectrix velitum.

Pertinatia velitib⁹ prȩest coactis ex Sophistarū conlegio: ij fortassis 'qđ eminus pugnēt, terriculū magis, q̄ detrimētū esse possūt. Cōsuetudo Cēturio printipili cū graui armatura 'qđ pene iam senio putrid⁹ sit, armorūq; īualidus, nobis fortissimis, integerrimisq; viris risum potius, q̄ timorē adferet. Sed iā meā sentētiā de belli ordine habeatis. Tollerātia Sophiæ necessaria, et Modestia eius germana, aduersam frontem cum virtutum copijs exturbabunt. Ego cum pretorijs cohortibus comitabor Eloquentiam. Nec inficias ibitis 'cōmilitones, nos ijs animis, eoq; cōsilij, hoc quidquid negocij est cōposituros: vt Sophiam, eiusq; filiā nonmodo victores, verū etiam orbis terrarū Principes pristino splēdore, fortunaq; respicietis. 'Hoc dicto, signū personari iussit, innuensq; plebi, vt quisq; armatus cōsequeret: densato agmine incedit 'Completis nauib⁹, quas Mercurij opera ornatissimas habebāt, trāsacto Acherōte Indolē fluuiū amœnissimū nauigāt. Profluit Indoles ex infantia, Colle admodū paruo, neq; longius

Indoles fluuius.

ab eo,

ab eo, mille nonagita duobus passibus, in virtutū oceanū influit. Classis procul visa, cū maxumo gaudio a captiuis, qui circa fusiores ripas feriabāt, expectabaṫ: tādē expedito remorū motu, apud Reminiscētiā insulā Sophię, adplicuit. Desidia per speculatores de Eloquētiæ aduentu certior facta: mittit Negligētiā, vt fossā trāsuersā inter utrūq; exercitū duceret: ne Pitho quam post Eloquētiā maxume metuebat, inopinatis incursibus iam mollē, libidinibusq; fatigatū militē premeret. Mittit cū Negligentia exercitū Iuuenū, robore corporis, leuitateq; animi maxume insignē: qui aut venationib⁹, aut saltationibus, aut cōcubitu præstarēt. Viso exercitu ab Eloquētiæ ātecursorib⁹, mox signū pugnæ ꝓpositū. Pitho cū parua manu exiliēs, dēsatis agminib⁹ cū Negligētia pugnabat. Eā tādē exercitu fugiētē, a tergo persequebaṫ. Missæ ab Eloquētia subsidiariæ cohortes, cōsternationē auxerāt. Sed Negligētia sibi cōsulēs, abiectis armis, subplex ꝑ castra Eloquētiā quęrebat. Reptæ ī Prætorio genua cōplexa, sibi salutē, militibus veniā precabaṫ. Pitho qd' robur erat in cornibus fuderat, multosq; captiuos in castra abduxerat. Lachrimis tñ ac pœnitētia militū mota, suadet Eloquentiæ, vt obtruncatis Negligentiæ pedib⁹ (sic enī nec limitē sibi permissā excederet:

Negligentia Dux.

Negligentię deditio.

nec

nec fidens celeritati pugnam restauraret) in reliquis mansuetudinem experiretur. Erat Sophiae non procul a Castris Prędium Indole animi inriguum: in quo palestra erat & xistus, in medio leporariũ, & hortus, loca amenissima, in quibus Sophia potita imperio, se plerũq; exercebat. Locus Ociũ adpellabatur, in aprico situs. Pars quę supra meridiẽ proxume indolem vergit, nõ supra duarum horarum ambitum habet, solum pingue fontibusq; frequens. Reliquum inmenso itinere patebat, vbi terra horribili facie solam sterilitatẽ nutrit. Huc deportari Negligentiã, Pitho nõ abnuẽte Eloquẽtia, censet terminos adsignari Lethẽ fluuiũ memoratissimũ & Aphrosinẽ, rupem in inmensum chaos praecipitem, ex obliquo confragosis collibus septũ. Hoc Negligentiae subplicium, gratũ ciuibus, transfugis, captisq; aequũ videbatur. Post haec Eloquẽtia Castra versus Desidiam mouet. Ipsa pugnae fortunam edocta, quę paulo antea furorem simulabat, iã de fuga secreto meditabat̃. Vocatisq; ad se Cõsuetudine, ac Pertinacia, ijs grauis armaturae maxumã partẽ quae ex Philosophis, & Leguleijs cõficiebat̃, in subplementum tradidit: monens, vt infestis signis eodẽ in loco cum hostibus pugnent, haberẽtq; in animo, se pulcherrimã libertatẽ amissuros, si victis, captiuisq;

Ocium.

Praedium.

Negligẽtiae exilium.

Pertinaciae exercitus.

captiuisq; cederent. Ipsa ʿparua manu, ad ignauiæ castrum adcelerat: rata, nobilius se moenibus cingere, q̃ militũ iactura munimẽtum querere. Diu cum Consuetudine, æquis manibus pugnatũ. Pertinacia ʿadcersitis aliquot Veteranorum auxilijs, (quæstionistæ vulgo adpellabantur) duplicatis copijs, confligere cũ Eloquentia festinabat. Tum Pitho ʿRationis, eius sororis, subsidio, quæ antesignanis iam diu fortissime imperauerat, ex Consuetudinis exercitu, magnam manum elisisset, fudissetq;: ni Pertinaciæ impetu, turbat⁹ eques, cũ vtraq; duce, ad Eloquẽtiam ʿquæ non procul statiuum habuit, se recipere cogeretur. Eloquentia ʿcoactis copijs, haud multum auxilium distulit: metuens tamen ne ʿsi producto exercitu, palam congrederetur, hosteis fuga victoriam eriperent: nouum molitus stratagema, captiuis, perfugisq;, vtrunq; latus prætexuit. Adorsus insperato agmine Pertinaciã, longo proculdubio certamine cõtraxit pugnã. Innumeri pene mortaleis in ea aut desyderati, aut capti. Tandẽ indignata Eloquẽtia, rem tamdiu in ãbiguo esse: obliquato cornu ʿin quo Pitho, ac Ratio cum Adfectuũ copijs erant, alterum tenens semotius ʿquod ex virtutibus erat, vt desidiæ triarijs, qui ʿIgnauia duce, militabant, obsisteret: Pertinaciæ vires maximo

Ratio Pithonis soror.

Adfectuũ copiæ.

 impetu

Cõſuetudo capta.

impetu protruſit. Poſt tãtam ſtragem, Conſuetudinem captã, ſubplicantemq́; tandem increpatã, in eius verba conſtrinxit. Erat enim Cõſuetudo, ante coniuratione͂, inter Sophiæ milites, nõ ignobilis Centurio, procq́; cuſtode corporis habita: mox Neglige͂tiæ ſuaſu, pauliſper inmutata, ſe Deſidiæ obſequio obligauerat. Fuit quidem natura præcipiti, & ad vulgi arbitriũ multum verſatili. Ob id in eloquentiã exulãtem vt nuper audiſtis, acerbiſſima erat. Sed iam preſtito vadimonio, iureq́; iurando promiſerat: ſe integrũ, infractũq́; animũ Sophiæ, Eloquentiæq́; ſeruaturã in poſterũ. Adhuc Pertinatia aduerſus Rationem acriter pugnãte, ferme anceps bellũ erat: mox aduentu Eloquentiæ proſpere omnia cedere. Nam ipſa ſubcedentibus ſibi peditibus, qui ex Britannorum, Germanorũq́; fortiſſimis erãt, magnã aduerſarij manum tam repe͂tino impetu ſparſerat: vt Pertinacia deſtituta militibus, fugere cogere͂t: tam procul a ſpe, vt inuia Solicitudinis penetrãs, Deſpatiõis paludes pro munimento haberet. Eloque͂tia parti ꝓfligatis, parti reductis his, qui ab ea, ſuaq́; matre ꝓfugiſſent, ſignũ dedit receptui. Nã et nox ſolis operculum, prope erat, & Sophia quã tãtopere mortaleis cupiebant, non hactenus comparebat: q̃uis, vltra mediam noctem, perſcrutãdis latebris

Pertinaciæ fuga.
Solicitudo.
Deſperatio

incumbebat

incūbebat exercitus. Pars Sillogismorū āgustias, alij salebrosos Leguleiorū spoecus (quib⁹ præfuit Opinio, Pertinaciæ soror, frequētib⁹ lychnis per scrutātes: nihil præter ridiculas opes reperiebāt: Questionū sarcinulas (quas ægre sustinebāt stri gosi admodum asini, tum Conclusionū, Authori tatūq; archulas. Quibus (ardore militum, frustra discerptis, existimabant se manna reperijsse: tam niueum candorem, leuissimumq; pondus ostēde rāt. Sed ab Eloquentia, Rationeq; examinatæ (De um immortalem, q̄ subita vanitate disparuerunt! Placet Eloquētiæ, quæstionē inter captiuos de Sophia matre (adcersitis tortorib⁹, haberi. Ex his Opinionem (quod tam obstinato animo milites a soluendis sarcinulis pellerat (minutim concisis artubus, iubet canibus, qui prope sarcinulas poti⁹ latratu, q̄ morsu tuebāt, in pastū dari. Cæteros magis clementia Principis, q̄ atrox subplicium ad indiciū cogit. Nō procul a cāpo, vbi cū Perti nacia pugnabat, Angiportus ob immēsum chaos inscrutabilis, nec nisi cuniculis puia, a captiuis tā dē ꝑdita cōspiciebat. Argutia adpellat loc⁹ ab ico lis, dumetis, vepribusq; asper: cui præfuit Vafrici es cōsobrina Pertinaciæ. Hæc aliquādiu incredi bili īgenio, ꝓpeq; sola reluctabat deditioni. Victa tandē operculū sustulit: impetrataq; ab Eloquētia

Opinio Pertinaciæ soror.

Opes Desidiæ.

Opinionis subpliciū.

Argutia.

 salute,

salute, adcẽsis facibus, totũ exercitũ in antrũ recœpit. Tũ ratio 'quæ cũ antesignanis primos itroitus occupat, Sophiã in angulo, misero squalore oblsitã cõspicata: luctu, eiulatuq́3, oĩa cõplet. Hĩc inter milites strepit⁹, lachrimæ, deploratio. Deinde 'soluta vinculis, ineffabibili plausu a maximis Ducib⁹ Eloquẽtia, Rationeq́3 'cõplicatis manib⁹, in lucẽ vehitur. Magna exercit⁹ pars 'qui pro vestibulo erãt, hãc, Sophiã nõ esse, adserere nitebantur: q̄ sanctissimã 'quam præ se ferre solebat, se ueritatẽ, nimia indignatione, in asperitatem horribilẽ versam habebat. Tũ macie squalebat vndiq́3 corpus, longoq́3 carcere cariosa purpura, nudos artus reliquerat: aperto capite, ac pene glabro (nã 'ingruente pugna, Desidia capillos Sophiæ, canis venerabileis subripuerat, vt sibi ornamento essent) in publicũ processit. Demum Eloquentiæ indicio cognita, gratissima omnibus, miserabile tamen spectaculũ erat: vnicam Dei opt. max. filiam, scitu, putreq́3 maceratã, infirmis poplitib⁹ ex diuturno cruciamine, pro medijs cohortibus stare, inualido pectore, salutare amicos, subcessibus bene precari: sed nutu oĩa faciebat. Quippe a Desidia susceptum vulnus, plurimũ vultus occupabat, vnde vox multo impeditior, sermoq́3 aliquanto agrestior, q̄3 ante pugnam: quodq́3 in-

suetudine

suetudine splẽdorẽ amisisset. Eloquẽtia iubẽte ma
tre, adcersit impedimẽta, ac nõ procul ab Ignauiæ
castro, in planicie quæ ab incolis Terpsis græco
noĩe adpellatur, statiuũ parat. Porro Desidiã licet
paucissimis adulescẽtulis comitatã, qui muliebreis
turmas, spadonũ more sequebant̃, excidiũ poti⁹, q̃
optumis cõditionib⁹ deditionẽ pati: vtriq; duci ꝑ
suasũ erat. Sophia Eloquẽtiæ cura, pristinæ digni
tati restituta, pretextata, trabeataq;, sedẽs ãte fores
prætorij, milites per præconẽ adcersit: hortat̃ vt
macti virtute, hosti interitũ, sibi ꝑpetuã trãquilli
tatẽ adcelerẽt, Castra vallo, fossaq; circũirẽt. Quis
q; ad hũc laborẽ, prõptissimas man⁹ habebat, subi
toq; op⁹ in immẽsũ creuit. Absoluto opere, Elo
quẽtia ꝓvallo Criminatiões tormẽti gen⁹ vehemẽ
tissimũ, cõlocat: in statiõibus equites disponit.
Ambo Duces paludatæ, ad circũscribẽda aduersa
mœnia ꝓcedũt. Erat mur⁹ nullã materiã pręter bi
tumẽ habẽs: ea nimirũ crassitudine, vt tormẽtorũ
impet⁹ retũdere videret̃. Castrũ a septẽtrione, pa
ludibus septũ, penĩsula erat: a meridie, tenui vado
iuxta ꝑuiũ, nisi qđ ꝓpe mœnia, calcantũ vestigia
bituminoso glutino retinebãtur. Ex ea parte facto
aggere, frætæ vtrĩq; virib⁹, et mater, et filia simul
et murũ quatere, et ad deditionẽ Municipes coge
re nitebant̃. At loci iniquitas, tũ propugnãtiũ ob

Castrum Ignauiæ.

Sophia voci restituta.

Criminationes.

stinatissim⁹ anim⁹, tã ægregijs conatibus acerrie resistebat: speq́ repugnãtiũ auxerat Pertiatia, quę cũ auxiliarib⁹ copijs (quas e personatis Theologis (pollicito pĩgui sacerdocio, cõduxerat, tetra nocte adplicuit. Virorũ id gen⁹ erat, quibus ingeniũ prauũ erat, & sordidũ: tũ maxime præclarũ nobilissimos animos obtũdere gerris sophisticis: existimãtes nullã disciplinã esse extra eorũ caninã loquẽtiã: versutiã, acumẽ rati: vẽdicãtesq́ sibi diuinitatẽ (nescio quã, reliquũ mortaliũ spernũt. Sẽper studẽtes adulationi (nã assentatio multo honestior est, q̃ qua digni existimẽt) Prĩcipes ãbitu circũueniũt, vnde vel magistratus fabulã agãt, vel saltẽ æs opulentũ, suarũ turpitudinũ alimẽtũ cõflent. Sed plerũq́ tã cordati philosophi (matura ætate, præposterã scænã agũt. Porro apud maiores mos in theatris erat, vt qui prima iuuẽtute, histrionicam, aut pantomimũ exercebat: iam vetul⁹, aut toruũ senẽ, aut heroem, Diuũve quẽpiã fingeret. At hi bellissimi hoĩes (si dijs placet, in ipsa pene pueritia, ĩdoctis fucatã sapiẽtiã, ꝓpe ad miraculũ pĩgere: modestiã, taciturnitatẽq́ iuxta veneratiõe habere: superstitionẽ muliebriter colere: secũdã, aduersãq́ fortunã dissimulare: mox (vt iuuẽtæ limites excesserit, Ignorãtia, Libido, Furor, Importuna loquacitas, Auaricia, Religionis contẽpt⁹, & Incõstãtia

crescẽtes

Nullos hic Theologos taxat, nisi hos, qui spreta Eloquentia, nec veteres Theologos ĩtellegãt

Eiusmodi personatorũ Theologorũ conatus, finisq́ studij.

crescẽtes ãnos æquant. Hos fortissimos gladiato res Desidia (remotis ceteris, suo magno malo mœnib9 præfecit. Iuuẽtutis reliquiæ (qui vĩ certaminis sustinuerãt, ĩdignati vætulos, suo stri ũphos eripere: eosq3 ipsos torpere, liquescere, ĩualidis artubus innoxia torquere spicula, pessum oĩa dare: ligatis lintheaminibus, viritĩ quisq3 demissus, Sophiæ prætoriũ petũt. Ab Eloquẽtia suscepti, laudatiq3 pro cõcione, in amicorũ albo conscribunt. Indicant deditioni, aut excidio proximũ esse: q̃d extra personatos Theologos (quibus misera nũc Desidia pro milite vtitur, vires omneis occiderĩt. Læto omine nunciũ adceptũ: Centuriones (signo dato, celeriter ad municionem perueniũt. Sed locus palustris tantæ multitudinis, impedimentorũq3 ponderis impatiens erat (absorbuerat enĩ (subito tremore, magnã aggeris partem) Tũ incipiente hyeme magna æstus ex alto incitabat: vt neq3 pedibus ad muros aditum haberẽt. Lethes (fluuij senis admodum, vadus hoc anni tempore effluit paludes: quæ tamen nec onerarias naues, neq3 grauẽ armaturã: nisi iactura militũ recipit. Vbi (qum prope trigĩta dies asperitatẽ loci, importunitatemq3 temporis, exercitus Eloquentiæ tulisset, pleraq3 pars de Ducum crudelitate conquerebant: adserentes obsidionem ijs intolleráti

Defectio militum a Desidia.

Causa relictæ obsidionis.

orẽ, q̃ aduersarijs esse. Metuẽs Eloquẽtia ne fatigatio, milites ad defectionẽ, turbasq; ĩcitaret: cõsulens suæ, populiq; saluti vocata contione, fortissimos, ĩtegerrimosq; animos ꝑ more laudabat. Se, suaq; oĩa eorũ ꝑmittẽs uolũtati, ad Meditationẽ Castrũ Sophiæ, quæ ex altera parte fluminis erat, inter Sciẽtiæ mõtes abdita, munitaq; Silẽtio: militẽ duxit. Vbi fessos recreat, vulneratos Suadæ medulla, castalidisq; limphis oĩm suauissimis medicaminib⁹, curat. Sanatos, alios ad hybernacula quę proxume paludes erãt, cũ Pithone vt palã tẽ Desidiam, eiusve sororẽ Ignauiã adorirent, misit: alios cũ Ratione castrũ seruare iubet. Ipsa cũ matre obsecratis Cẽturionib⁹ vt dent opã in toto exercitu, ne quid resp. detrimẽti capiat, in Britãniam nauigãt. Vbi a fœlicissimo Principe, cupidissimis ãplexib⁹ receptę: in magna reuerẽtia habebãt.

Meditatio.

Sophiæ & Eloquẽtiæ hibernaculum.

H. octauus Angliæ rex

Tum cecinere metus, clades, & classica belli,
Desidiæq; dolos: tenduntq; ad sidera palmas
Fœlices animæ. Regis, tremor occupat artus:
Auxilijs, opibusq; petit potiantur amicis.
His vbi tum natam Princeps, vnaq; parentem
Prosequitur lachrimis: & dextræ iungere dextrã
Adcessit Ioue nata: suo tum Rege receptæ
Concordes animæ, seq; alto pectore condunt.

FINIS.

PAPYRIVS GEMINVS ELEATES Richardo Paceo, Henrici Angliæ, & Franciæ Regis, Christianæ fidei propugnatoris A secretis Primario vtriusq; linguæ doctiss.

S. D.

Cripturus aliquid incredibilis mei erga te amoris, insignis monumēti: nihil profecto excogitare potui vel aptius, vel copulatius: q̄, vt Deorū nūciū, foelicissimi Principis nūcio mitterem, hoc est Paceo, Mercurium, eloquētissimo, optimum, imo optimo, eloquentissimū. Cumq; hoc Mineruā habebis, ipsam inquā Mineruam a Iouis cerebro natam: quæ te comitem malit, q̄ nubere fabro. Vterq; tabulā occupat (tabulam dico, quod in ea, historia picta videat̄ magis, q̄ acta) Vterq; te hospitem quærit, non vt pēsiles eos in tua bibliotheca blattæ, aut tineæ pabulentur: verumenimuero vt munimentum aduersus æmulorū calumpnias, arcē tuæ rarissimæ facundiæ prebeas. Nec in me adrogantiæ quidq̄ existimes, quod meis exercitamētis Ingenij, Eloquentiæ q; nomenclaturas adposuerim: quandoquidem ipse nouerim hanc nostrā Her-

mathenam

mathenam alterutri ex diametro, respondere: sed quod, auspicaturus historiã pro nostris Anglibritannis (cur non græcos & in hoc imitarer) volui prius de meis, in hoc negocij, neruis, & musculis (sic oratores volunt) periculũ facere. Vtq; me' conatus stabilior esset, multoq; acrior: inter Mercurium, & Mineruam, hoc est, Eloquentiam, Ingeniumq;, stadium proponebã. Eoq; libentius, vt nemo indoctus, nemo barbarus auderet in rem

tam

seria, teme

rariam cẽsuram

agere. Habes nominis

occasionẽ arbitror, non inep-

tam. Tu nosti officium, diligentissi

mum amicum, non modo a-

mare, sed & tuis sermo

nib⁹ ornatũ, ama

biliorem

red-

dere. Vale.

Comi pridie No

nas Septembr. M.D.XXII.

IMPRESSVM IN ALMA CAN-
tabrigia per me Ioannem Siberch. Anno
Domini M.D.XXII.viij.
Decembris.
(.:.)

Indoles flu
uius.

praefectur
velitum.

